

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 2. (Fő-reáliskolával szemben.) Telefon 13-33. A „Szeged” megjelenik hetente kivételével minden nap. Egyes szám ára 2000 korona. Előfizetési árak: Egy hónapra helyben 40000, Budapestben és vidéken 45000 kor.

SZEGED

Hirdetési árak: Félhasábon 1 mm. 500, 1 hasábon 1000 kor. Szövegközti 50 százalékkal drágább. Apróhirdetés tíz szög 2000, jelzés 3000 kor. Szövegközti közlemények soronként 10.000, családi értesítés 50.000. Nyilvántartás és gyászjelentés 100 * -al drágább.

VI. évfolyam.

Szeged, 1925 január 11, VASÁRNAP.

8-ik szám.

A kibékítő halál.

Egy nagy magyar újságíró temettek a héten, aki a legeurópaibb nivóú újságot csinálta meg a szittyák földjén és mégis olyan specifikusan magyarul, hogy ezt a szerkesztőt a csillagok fölött való redakcióban bizonyosan mint maguk közül valót fogadták a régi magyar újságírók. Ez a földet mithikus erővel meghódították a sajtónak: Kossuth, Eötvös, Kemény Zsigmond, Csengeri Antal. Az a szentesi zsidó fiú, aki a magyar rögből nőtt ki az ő jogász nagyságukig, egyenesen fölük örökölte azt az idealizmust, amely nélkül az újságírók hőskorában nem tartották nyomtatott rongynál többnek az újságírást, de amely evangéliummá tette azt az elmúlt nemzedékek szemében. A mi üzleti korunkban kicsit idejét múlt naivság már ez az idealizmus, amely nem bérpalo-át épít az üzleti hirdetések és az áruba bocsátott gondolatok fundamentumán, hanem templomot emel a meggyőződésnek azon a beton-alapján, amely a közélet futóhomokjába van beágyazva. Ez régen így van az egész világ kapitalista sajtójában, amely óriási szervezetségében üzleti trösztök és újság-dinasztiák porázán jár és kicsivé zsugorodott méretek közt így van a magyar sajtóban is, amelyből majdnem teljesen kivesztek az első hódítók, az erdőirtó farmerek nemes hagyományai. Purjesz Lajos volt az, aki össze tudta egyeztetni az idők követelményeit a tradíciókkal és magyar idealizmussal tudta megcsinálni a legeurópaibb szintű újságot és Purjesz Lajost, akit senkise vádolhatott sok ellensége közül a legmindennapibb váddal, amivel újságírók illetnek: hogy lapja fényes magaslatokra való mászó-létrá a számára, — Purjesz Lajost senkise tartotta naivnak azért, mert nem akart mást, csak magasra tartani egy fáklyát, amelynek nincs füstje, amely nem kormoz és nem hányja a szikrát, csak világít hol egyenletes fénnel, hol elhaló reszketéssel, hol heves lobogással, mikor milyen körülötte az idő, de mindig azzal a szeplőtelen tisztasággal, amellyel fönt a csillagok, idelent pedig az örök emberi ideálok ragyognak. A magyar liberalizmus vezérorganumának sok az elkeseredett ellensége, akiket talán nemcsak a konjunktúra tesz azzá s azt, aki ezt a lapot a maga képére kiformálta, nyilván gyűlölték is annyian, amennyien szerették: de koporsójánál leghevesebben ellenfelei is lefelé fordított lándzsával tisztelegtek az ideális lapszerkesztő, a becsületesség meggyőződés tiszta szívű embere előtt.

Azt szokták mondani, hogy az igazi nagyság sirjában is megtartja delejező hatalmát, — de itt több történet ennél. Valami olyan történet, ami ma egészen szokatlan Gyűlöletországban: itt megsirattak valakit, akit gyűlölték és az elismerés koszorúját tették a sirjára azok, akik életében sirásos módjára viselkedtek vele szemben. Azt lehetne vélni, hogy ez az a lovagiaság, amely mindig kijár a halottnak, de ha csak ennyiről volna szó, akkor észrevétlenül el lehetne és el kellene menni a sablonos gesztus mellett. De nyilvánvaló, hogy itt sokkal többről van szó, mert az idők, amelyeket élünk, nem olyanok, hogy elnézőkké tennék az élőket a holtak iránt és a harcosok, akik meggyászolják az ellenség vezérét, nem olyan fából vannak faragva, amelynek nagy hajlamossága volna az eféle kurtoáziára. Meg vagyunk róla győződve, hogy az a gesztus, amellyel legádázabb ellenfelet, természetesen elveket fenntartásának hangoztatásával, de a valóságban elveik pillanatnyi fefüggesztésével tisztelegtek a halott vezér előtt: az a gesztus őszinte volt és azok, akik talán néhány évvel ezelőtt hallották azoknak a fegyvereknek a köszörfülését, amelyek Purjesz Lajosnak voltak szánva, most szívből sajnálták Purjesz Lajosnak a halálát, akire titokban azok is büszkéek voltak, akik gyűlölték.

És éppen ez az őszönös lovagiaság, ez a tiszteletadás, amely még akkor is tiszteletet ébresztő volna, ha csak tüntetésnek volna szánva, ez ébreszti bennünk azt a hitet Purjesz Lajos sirjánál, hogy talán mégse olyan gyökeréig megmérgezett a magyar közélet, mint amilyenek leveleiben koronája, elszáradt gallyai, meghasadozott törzse mutatják. Talán bent, a mélységekbe ágazó gyökerekben valami mégis bujdosik az élet egészséges nedvétől, amelyből friss sarjak zöldülhetnek ki, ha magunk erővel vissza nem fojtjuk és el nem gázoljuk őket. Miért csak a halál legyen kibékítő és miért kelljen az életben ütésre emelt zárt

ököllel járni ott is és akkor is, ahol és amikor a kéz őszönösen cirógatni akar? Miért ne lehessen megadni az elvi ellenségnek is már életében azt az elismerést, amit megérdemel és ha már harc az élet törvénye, miért kell az emberiség fegyverei helyett mérgezett törökkel és orozva elpattantott nyilakkal harcolni? Miért kell a legembertelenebb és legdurvább harci eszközökkel siettelni a Purjesz Lajosok elmúlását és miért kell hol hidegvérrel, hol észvesztett szenvedéllyel a sir felé taszigálni olyan értékeket, amelyeket semmi nem pótolhat többé, még a halál árnyékában való kibékülés és őszinte, szívből szakadó fájdalom se?

Kell-e választ adni a német jegyzékre?

London, január 10. A Reuter-iroda párisi jelentése szerint a nagyköveti értekezletnek kell dönteni azon kérdésben, hogy a kölni zóna ki nem ürítése tárgyában készült német jegyzékre kell-e választ adni. Azt a felfogást hangoztatták, hogy a jegyzékben felhozott jogi érvek értéktelenek és azok a versaillesi béke téves magyarázatán alapulnak. Nem arról van szó, hogy szankciókép hosszabbítsák meg a megszállást, hanem arról, hogy megtagadják a megszállás megszüntetését, minthogy a németek nem teljesítették a szerződés feltételeit.

Páris, január 10. Clementel francia pénzügyminiszter Theunis belga miniszterelnökkel és Churchill angol kincstári kancellárral eszmecséjét folytatott a főbb világi kérdésekben. Ami a megszállási költségek visszafizetésének az ügyét illeti, a franciák és belgák késznek nyilatkoztak arra, hogy a létszámot leszállítják, minhelyt azt a biztonság megengedi. Anglia hajlandó arra, hogy a szállítási költségeket 150 millió arany-márkányi általánosösszegekben állapítsák meg.

Alokok alapján fel akarják oszlatni az erdélyi Magyar Pártot

Kolozsvár, január 10. Tatarescu kisebbségi miniszternek a kolozsvári sajtó előtt tett azon nyilatkozatára, mely szerint a Magyar Párt a kommunistákkal tárgyal és összeköttetést tartott fenn, a Magyar Párt és Ugron István elnök ma a következő együttes nyilatkozatot tette közzé: — Határozottan visszautasítjuk azt a vádat, mintha a pártvezetőség, vagy a párt valamelyik tagja összeköttetésben állt volna a romániai kommunista párttal. A párt ellen felhozott vádak

alaptalanok és céltalanok, amelyek ellen tiltakozást jelentünk be. A Magyar Párt módját fogja ejteni, hogy a vádak alaptalanságát bebiztosítja. A részletes nyilatkozatot későbbre tartjuk fenn.

Bukaresti jelentés szerint a Guvantul című román lap beavatott értesülései szerint a legközelebbi minisztertanács ki fogja mondani a Magyar Párt feloszlatását.

A német kormányalakítás.

Berlin, január 10. A napilapok számára kiadott közlés szerint Luthert eddig még nem bízták meg a kormányalakítással. Az előzetes tájékoztató főleg arra irányul, hogy milyen alapon volna lehetséges kormányt alakítani.

Páris, január 10. A Matin szerint Franciaország hajlandó elfogadni Angliának azt a javaslatát, hogy a megszállás költségét 150.000.000 frank általánosösszegekben állapítsák meg.

Akadályt gördítenek Radics jogvédelme elé.

Belgrád, január 10. Trumbics, volt jugoszláv külügyminiszter, a letartóztatott Radics-párt tagjainak védője a Politika zágrábi munkatársa előtt nyilatkozott.

— A letartóztatottak védelmét elvállalom — mondotta Trumbics — és azon iparkodom,

hogy minél több bizonyítékot szolgáltatassak a védelemnek. Ezért az a szándékom, hogy külföldre utazom, mivel a horvát parasztpártnak az ügye a külfölddel szorosan kapcsolatban van. Mint a Politika értesül, az utlevél kiadását a hatóságok megtagadták.

Nem elég szép szavakat mondani...

A szabadelvű párt értekezlete.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A szabadelvű párt szombaton este társasvacsorát rendezett, amelyen megjelent Bárczy István, Ugron Gábor és Rassay Károly. Kaar Vilmos elnöki megnyitója után Bárczy István rámutatott arra, hogy a szabadelvűség minden város fejlődésének feltétele. Ennek az érdekében indítottak most ők harcot. Becsületes, munkáshivatalnokokra van most szükség, olyanokra, mint akik nagyra tették a fővárost. Az utóbbi esztendőben — mondotta — felekezetieskedésre használták fel az iskolákat, holott az iskolában csak a kultúrának van helye.

Ugron Gábor Wolff ama kijelentésével foglalkozott, hogy inkább romokba lássa a várost, minthogy átengedje helyét. Majd Gömbös ama kijelentésével foglalkozott, hogy ők nem haj-

landók királyi koronázni a zsidósággal, mert a zsidók nemzetiség.

Rassay Károly beszélt ezután, aki többek között kijelentette, hogy a munkásságnak és a polgárságnak össze kell fogni. Utunk ki van jelölve — mondotta — és ez az út a szabadelvűség. Akik a hatalmat a kezükben tartják, azt mutatják, hogy nem akarnak szembehehelyezkedni a tömegek szenvedélyével. Meg kell mondanom, hogy a kormány belátja azt, hogy guvernamentális politikát kell csinálni és még sem vonja le annak a konzekvenciáit és azt, hogy csak szabadelvűséggel lehet kormányozni. Ehelyett lapok betöltését látjuk. Nem elég szép szavakat mondani, hanem azokat be is kell tartani. Az ellenzékmentes parlament pedig nem lehet az ország érdekében való.